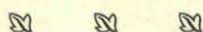

kennismaking met onze zoogdieren en dat we daardoor omtrent verspreiding en levenswijze nog uitvoeriger kunnen worden ingelicht.
T.

A. B. WIGMAN: *Gevederde Vrijbuiters, Nederlandsche Roofvogels in hun Omgeving*. Fotografische verzorging van Jb. v. d. Peppel, Voorwoord van Jan P. Strijbos. (Amsterdam, L. J. Veen's Uitgeversmaatschappij. 164 pp., rijk geïllustreerd. Prijs geb. f 3.90).

Dit is vooral een boek van de Veluwe, het land, waar Wigman zijn vogelavonturen beleeft en waar v. d. Peppel er op uit trekt met zijn camera. Al onze Nederlandsche roofvogels komen daar voor en allemaal krijgen ze dan ook een beurt in dit mooie boek en in zijn ietwat precieze taal plaatst Wigman ze er in ruimte en tijd: het Veluwsch landschap bij dag en nacht. Wij waardeeren het dan ook, dat v. d. Peppel naast de gewone foto's van vogels op en bij hun nesten ook eenige prachtige landschapsbeelden geeft. En hij vergast ons ook op „ongewoon” mooie foto's van vogels bij 't nest, zooals de Havik en de Wespandief.

Het doet een beetje ouderwets aan, dat Wigman nog zulke uitvoerige beschouwingen moet houden over nut en schade, maar, helaas, overbodig is dat niet, want wijd en zijd bestaat hieromtrent nog bekrompen en kwaadaardig vooroordeel.
T.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Adres der Redactie. Voortaan is het adres der redactie bij Dr. J. HEIMANS, Michel Angelostraat 41, Amsterdam-Zuid. (Gedurende de maand Augustus 1937 vacantie-adres: Huize Lydia, Barchemsche weg B 74 te Ruurlo).

Uitdrukkingsbewegingen van welbehagen bij dieren. In het Mei-nummer van „De Levende Natuur” lees ik een mededeeling van den heer J. Mart. Duiven over bewegingen die katten maken als uitdrukking van welbehagen, en die ontstaan zijn uit bewegingen die het jonge dier maakt om meer melk te krijgen uit de tepels van de moeder. Deze duwbewegingen blijven na het spenen bestaan en worden door hun associatie met het gevoel van behagelijkheid bij het zoogen tot algemeene uitdrukkingsbeweging bij verschillende later optredende behagelijkheidsstemmingen. Het zal nu misschien den inzonder interesseeren, dat R. en R. Menzel in hun aardig boekje „Welpen und Umwelt” (Leipzig, Paul Schöps, 1937), waarin zij de ontwikkeling van jonge honden in de eerste drie levensmaanden beschrijven, iets dergelijks voor honden vermelden. De „Milchtritt”, zooals zij deze beweging noemen, en die zij als reflektorische begeleiding van het zuigen van af den eersten levensdag konden waarnemen, wordt van de derde levensweek af als uiting van behagelijkheid in allerlei situaties uitgevoerd. Ook het spontane „pootje-geven” als uiting van vriendschappelijke gezindheid brengen zij daarop terug. Het zal zeker de moeite waard zijn na te gaan, of iets dergelijks ook bij andere zoogdieren, in de eerste plaats wel huisdieren, op te merken is.
J. A. BIERENS DE HAAN.

Visschende Vleermuizen. Onlangs zag ik, loopend langs den Krommen Rijn een eigenaardige jachtmethode van vleermuizen. Langs het langzaam stroomend water staan enkele knotwilgen, die als winterslaapplaats hebben gediend voor eenige tientallen vleermuizen, de meeste van de soort *Vesperugo pipistrellus*.

In den namiddag zag ik enkele keren een vleermuis uit een knotwilg komen, enkele bogen beschrijven op ongeveer een meter hoogte boven het water; daarop volgde een snel naar het wateroppervlak fladderen, en terwijl de vlerken op het water sloegen werd er iets uit gevischt; wat dit was kon ik niet nagaan. Natuurlijk vroeg ik me af of de vleermuizen misschien vanuit hun boom loerden op passerende insecten, op de bekende manier van onzen vliegenvanger. Als dit waar was, zou het gezichtsvermogen van deze soort vleermuizen dus heel wat beter zijn dan men algemeen vermoedt.

Door de hulp van enkele schooljongens was ik spoedig in het bezit van een schoendoos vol rozenkevers en aldus gewapend trok ik er op uit. Vanuit een schuilplaats achter de wilgen gooide ik telkens wat kevers in het water, en na een tijd geduldig wachten zag ik tenslotte een van

de vleermuizen te voorschijn komen. Het beest ging niet recht op de drijvende insecten af maar cirkelde eerst wat rond, om dan tenslotte omlaag te komen en toe te grijpen. Dit spelletje herhaalde zich verschillende malen. Als ik niet voerde verdween de vleermuis weer in den boom, maar zoo gauw er weer enkele insecten voorbijdreven kwam hij weer te voorschijn. Zouden de insecten dus toch vanuit den boom gezien zijn? Ik waag het niet aan de hand van deze proefneming hierop een antwoord te geven. Dat de vleermuizen op geluid afkwamen lijkt me niet het geval, want een handvol doode kevers lokte de dieren ook uit hun schuilplaats.

Is er misschien meer van deze jachtmethode bekend?

Utrecht.

R. J. TEUNISSEN.

Aanvallende Otter. Wat betreft het bericht in D. L. N. XLI, blz. 381 over 't agressief karakter van den Vischotter, herinner ik me, dat een jaar of 20 geleden een Vischotter, aan de Kromme-Mijdrecht, in de buurt van Uithoorn een wielrijder aanviel.

Volgens een plaatselijk blad, had iemand 't ongeluk een slapende otter aan te rijden. Deze wist, na een fietsband stukgebeten te hebben, zich in zijn eigen element in veiligheid te stellen.

Groningen.

S. J. DIJKSTRA.

Klapekster. Zondag 24 Januari zag ik ten Z. van Nunspeet, in de omgeving van de Stakenberg een Klapekster. Om den laten datum is de waarneming misschien de vermelding waard.

Den Dolder, 29-1-'37.

L. A. v. D. MOLEN.

De Middelste Zaagbek. Dit jaar broedt de Middelste Zaagbek weer op Texel en wel in het beschermde gebied en onder zeer veilige hoede. Dit is dus het derde geval van broeden van deze vogel in ons land. Uit een mededeeling in *Ardea* blijkt, dat het geval van verleden jaar inderdaad het tweede was en niet het derde, zooals uit nagekomen berichten moest worden opgemaakt. Het tweede geval dat op een bericht van Otto Leege zou berusten, was inderdaad het eerste geval: dat van de Noordwestplaat. Je zoudt den tel kunnen kwijtraken, maar nu zijn we er: 1916. Middelste Zaagbek broedt op de Noordwestplaat.

1936. Middelste Zaagbek broedt op Texel.

1937. Middelste Zaagbek broedt op Texel.

De eerste twee broedsels zijn goed gelukt, van het derde hopen wij hetzelfde te kunnen berichten.

JAC. P. TH.

Fuut en Pestvogel. Hiermede deel ik U mede, dat ik van de week het buitenkansje had, een Pestvogel en een Fuut, in jeugdkleed, te zien. De Fuut zwom in de Reinier Vinkeleskade, dit is in de buitenwijken van Amsterdam-Zuid.

Amsterdam, 8 Maart 1937.

A. J. BREDEROO.

Deze fuut in de Reinier Vinkeleskade zal dezelfde geweest zijn, die wij eenige weken lang in het stuk kanaal bij het Muzieklyceum hebben gezien. In die buurt is ook een IJsvogel herhaaldelijk waargenomen. Van precies hetzelfde punt kreeg ik in de vorige winter bericht van het zien van een Pestvogel; dit jaar is een Pestvogel geweest in den tuin van een woning aan den Stadionweg, in dezelfde stadswijk dus.

J. Hs.

Klein Springzaad. Op Uw vraag naar 't voorkomen van Klein Springzaad kan ik U mededeelen, dat *Impatiens parviflora* voorkomt in de Vosbergen bij Eelde, waarschijnlijk is deze daar aangeplant. *I. Noli tangere* komt ook in de buurt voor en wel op een paar plaatsen in Paterswolde.

Groningen, 15 April.

S. J. DIJKSTRA.

— Naar aanleiding van Uw verzoek in de April-afl. van De Levende Natuur, deel ik U mede, dat het Kleine Springzaad (*Impatiens parviflora*) nog steeds als min of meer lastig onkruid volop voorkomt in den Proeftuin van het „Hugo de Vries Fonds” te Abcoude. De plant is er, volgens mededeeling van Mevr. Roos Vlasman-Lingeman, de vroegere eigenares van den tuin, 25 à 30 jaar geleden uitgezaaid door den Heer E. Heimans, heeft zich sterk vermeerderd en houdt, zooals gezegd, nog steeds stand. In de omgeving van den tuin trof ik de plant nog niet verwilderd aan, hoewel er genoeg gelegenheid voor verdere verspreiding bestaat.

Abcoude.

A. v. D. WERFF.

Naar aanleiding van een opmerking in „De Levende Natuur” van deze maand, deel ik U beleefd mede, dat *Impatiens parviflora* op een restant van een verkavelde buitenplaats onder Zeist nog in behoorlijk aantal voorkomt.

In verband met de nare ervaringen die wij met publiceeren van vindplaatsen hebben gehad (o.a. is een vindplaats van *Adoxa* uitgeroeid, ook *Gagea lutea* is verdwenen) noem ik liever niet de preciese vindplaats.

Zeist.

C. G. F. SCHÜTZ.